

اولین همایش ملی معماری، مرمت، شهرسازی و محیط زیست پایدار ۲۸-شهریور ۱۳۹۲

اصول طراحی پایدار در معماری

^{۱*} بیژن عبدی ، ^۲ کاوس شهری ، ^۳ آرش فلاح

*۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات آذربایجان غربی شماره تماس

www.arc.bizhanabdi@yahoo.com

۲- کاوس شهری پژوهشگر دکتری معماری دانشگاه ملی باکو عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات آغ

۳- آرش فلاح پژوهشگر دکتری معماری دانشگاه آنکارا عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات آغ

چکیده

چند دهه از مطرح شدن معماری پایدار در عرصه معماری می گذرد و مجامع بین المللی راهکارهای بسیار را برای تکامل آن ارائه نموده اند. تامل در معماری پایدار و اصول آن ما را به معماری بومی (مربوط به گذشته) خواهد رساند. چرا که معماران در اقلیم های مختلف توانسته اند بهترین هماهنگی را با محیط ایجاد کنند و با استفاده از محدودیت ها و امکانات بستر طرح بهترین شرایط زیستی را برای کاربران فراهم سازند. هدف نهایی طراحی پایدار در پیدا کردن راه حل هایی مؤثر و مفید کمی، کیفی، جسمی و روانشناختی به منظور ساختمان سازی برای کاربران می باشد. احتمالات و امکانات زیادی برای رسیدن به چنین هدف به ظاهر دشوار است. سه اصل طراحی پایدار، حفظ و بقای منابع، طراحی بر اساس چرخه زندگی و طراحی انسان محور، ایجاد یک آگاهی گسترده از پیامدهای محیطی که با معماری مرتبط هستند را موجب می شوند. (راهبردهای) موجود در دل هر یک از اصول، ما را به ضوابط بیشتری رهنمود می سازند. این راهبردها به منظور پرورش فهم و درک این موضوع که چگونه یک ساختمان با محیط های داخلی، محلی و جهانی در همکنش است. در این مقاله مختصرا به معرفی روشهایی کلی برای به کار بردن طراحی پایدار در معماری پرداخته ایم که خط مشی هستند برای تحقیق و بررسی بیشتر مسائل.

واژه های کلیدی

معماری پایدار ، طراحی پایدار ، طبیعت - اقلیم ، مدیریت انرژی

* ۱ - بیژن عبدی دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری

آدرس : آغ ارومیه خیابان شهید بهشتی جنب دانشگاه ارومیه دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات آذربایجان غربی ۰۹۱۴۱۸۰۷۸۶۴

۲- کاوس شهری پژوهشگر دوره دکتری معماری دانشگاه ملی باکو عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات آذربایجان غربی

۳- آرش فلاح پژوهشگر دوره دکتری معماری دانشگاه آنکارا عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات آذربایجان غربی

۱-۱ مقدمه

نظریه توسعه پایدار و در پی آن معماری پایدار از بحث بر انگیز ترین موضوعات معماری معاصر است . این که هر ساختمان باید بتواند با محیط طبیعی که در آن واقع شده رابطه برقرار کند جای بحث ندارد . آنچه چالش برانگیز است نوع و چگونگی این رابطه است امروزه ایده معماری پایدار برای پاسخگویی به این پرسش مطرح گردیده است.^۱ پرداختن به معماری پایدار و اسباب شکل گیری چنین رویکردی در طراحی معماری ما را به سوی معماری بومی و رویکرد پایداری در مقایسه و سنجش با یکدیگر قرار می دهد تا آموزه های آن برای طراحی معماری امروز استخراج گردد.^۲ در برخورد با مجموعه ها و واحد های معماری بومی چنین به نظر می رسد که این مجموعه ها مصداق خوبی برای پایداری در زمان و مکان خود بوده اند.

در پی توسعه صنعتی و شهرنشینی کشور و افزایش تقاضا برای مصرف انواع انرژی ، ضرورت نگرش جامع و سیستماتیک به این مقوله مهم و حیاتی بیش از گذشته احساس می شود و درحقیقت به یک عامل کلیدی و استراتژیک در توسعه کشور تبدیل شده است . باتوجه به تأثیرات انرژی در حوزه های گوناگون اقتصادی، صنعتی، سیاسی، اجتماعی و زیست محیطی ، مدیریت انرژی در کشور از موقعیت و جایگاه ویژه ای برخوردار بوده و راه کارهای متفاوتی از جمله؛ کاهش و یا تعدیل یارانه های انرژی، تصحیح الگوی مصرف، کاهش شدت انرژی و استفاده بهینه از آن، پایداری در انرژی و . . . برای نیل به این هدف مهم وجود دارد . ایجاد یک الگوی پایدار در بحث ساخت و ساز یکی از راه کار ها و ابزارهای مهم مدیریت انرژی در بحث معماری و شهرسازی می باشد.

۱-۲ پایداری در لغت

فعل (Sustain) از ریشه لاتین (Sustinere) و از دو جزء (sub) (به معنای از پایین به بالا) و (Tenere) (به معنای نگه داشتن، حفظ کردن) تشکیل شده واز سال ۱۹۲۰ میلادی در زبان انگلیسی به کار گرفته شده است.^۳ این فعل

۱. (اسد پور ، ۱۳۸۵ : ۱)

۲. (ارمغان ، ۱۳۸۸ : ۲۰)

۳. (The Shorter Oxford English Dictionary, 1996) - ۶